

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання курсової роботи
з дисципліни «Макроекономіка»
для здобувачів вищої освіти галузі знань
07 Управління та адміністрування
спеціальностей 071 «Облік і оподаткування»,
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,
075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність» усіх форм навчання

Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Макроекономіка» для здобувачів вищої освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальностей 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» усіх форм навчання / Укл.: д.е.н., проф. Прушківський В.Г., к.філос.н. Чумак О.В., к.н. з держ. упр. Юрченко В.І. - Запоріжжя: ЗНТУ, 2019 - 48 с.

Укладачі: В.Г. Прушківський, д.е.н., професор,
перший проректор ЗНТУ

О.В. Чумак, к.філос.н., доцент кафедри
економічної теорії та підприємництва ЗНТУ

В.І. Юрченко, к.н. з держ. Упр., доцент кафедри
економічної теорії та підприємництва ЗНТУ

Рецензент: В.В. Лифар, д.е.н., професор, завідувач кафедри
маркетингу та логістики ЗНТУ

Відповідальний
за випуск: О.В. Губарь, к.е.н., доц., завідувач кафедри
економічної теорії та підприємництва ЗНТУ

Затверджено на засіданні кафедри
«Економічна теорія
та підприємництва» ЗНТУ
Протокол № 5 від 30.01.2019

Рекомендовано до видання НМК
факультету економіки та управління
Протокол № 18 від 07.02.2019

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Мета і завдання курсової роботи.....	4
Загальні положення щодо виконання курсової роботи.....	5
Загальні вимоги до виконання розділів курсової роботи.....	10
Вказівки до оформлення і захисту курсової роботи.....	16
Рекомендації з підготовки презентації курсової роботи.....	24
Порядок захисту курсової роботи.....	26
Критерії оцінювання курсової роботи.....	27
Рекомендовані література та джерела.....	29
Додаток А. Тематика курсових робіт з дисципліни «Макроекономіка».....	32
Додаток Б. Зразок оформлення титульного листа.....	36
Додаток В. Бланк завдання на курсовий проект (роботу).....	37
Додаток Г. Календарний план.....	38
Додаток Д. Зразок оформлення реферату.....	39
Додаток Ж. Зразок оформлення змісту.....	40
Додаток З. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел.....	41

ВСТУП

Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни «Макроекономіка» розроблені у відповідності до вимог галузевої компоненти стандартів вищої освіти з підготовки фахівців зі спеціальностей 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» усіх форм навчання. Рекомендації призначені для надання допомоги здобувачам вищої освіти у виконанні робіт згідно до чинних стандартів України і містять основні вимоги, які висуваються до змісту та оформлення курсової роботи, організації її виконання, порядку захисту та оцінювання.

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконання курсових робіт є одним з елементів учбового процесу з підготовки кваліфікованих фахівців, оскільки їх написання сприяє більш глибокому вивченню учбових дисциплін, які включено в процес навчання. Згідно з Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах України та ЗНТУ курсова робота з дисципліни «Макроекономіка» виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних здобувачами вищої освіти за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Метою виконання курсової роботи з дисципліни «Макроекономіка», предметом якого може бути проблемна ситуація в господарській діяльності окремих державних інститутів, національної економіки в цілому, пов'язаних із важливими змінами на глобальному і державному рівнях економічних явищ і процесів, висування гіпотези щодо причин цих змін і проблем, розробка механізмів їх вирішення або рекомендацій щодо їх усунення.

Об'єктом дослідження може виступати як національна економіка в цілому, так і окремі її компоненти й параметри (економічне зростання, підйоми і спади економіки, темпи інфляції, безробіття, зміна валютних курсів та інвестицій, ціни, тарифи і бюджет тощо).

Завданнями виконання курсової роботи є:

- поглиблення і закріплення знань, отриманих здобувачами вищої освіти в процесі вивчення дисципліни «Макроекономіка»;
- формування уявлення про сучасний стан макроекономічної теорії;
- набуття навичок аналізу ефективності макроекономічної діяльності окремих державних інститутів, господарюючих суб'єктів і ринків в умовах тісної взаємодії один з одним на макрорівні;
- формування навичок аналізу макроекономічних закономірностей за допомогою сучасних моделей і методів, навичок аналізу конкретних макроекономічних ситуацій;
- прищеплення навичок самостійної роботи з різними джерелами інформації;
- розвиток навичок проведення дослідницької роботи;
- формування вміння чітко та логічно викласти теоретичний, аналітичний, розрахунковий матеріал, рекомендації та пропозиції.

Оцінка за підсумком виконання курсової роботи є одним з критеріїв визначення рівня професійної підготовки здобувача вищої освіти.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується на основі поглибленого вивчення чинного законодавства України, спеціальної вітчизняної та зарубіжної літератури, передового досвіду з проблеми, яка вивчається, а також результатів проведених студентом власних досліджень.

Виконання курсової роботи складається із наступних основних етапів:

- а) вибір та затвердження теми курсової роботи;
- б) критичний аналіз вторинної інформації (кабінетний аналіз), спеціальної літератури з проблем, що розглядаються, пошук додаткових джерел інформації;
- в) складання плану курсової роботи;
- г) узагальнення та аналіз накопиченого матеріалу, обробка даних, обґрунтування пропозицій;
- д) написання тексту і оформлення курсової роботи;
- е) захист курсової роботи згідно з встановленим графіком.

Перелічені етапи виконання курсової роботи не рівнозначні за складністю та кількістю витраченого часу на виконання кожного етапу.

При виборі теми дослідження доцільно керуватися різними мотивами: обізнаністю з проблемою та її актуальністю; своїм майбутнім фахом і рівнем підготовки; наявністю теоретичної бази; можливістю отримання при впровадженні ефективних соціальних, технологічних чи екологічних результатів; уподобаннями, науковими інтересами тощо.

Тематика курсових робіт з курсу «Макроекономіка» розробляється викладачами кафедри і затверджується щорічно на засіданні кафедри.

Перелік затверджених тем курсових робіт надається студентам для ознайомлення. Студенти самостійно обирають тему курсової роботи та узгоджують її з викладачем - науковим керівником, аби виключити дублювання тем, більш повно врахувати здібності та індивідуальні можливості кожного студента. Не допускається виконання кількох студентами курсових робіт на одну й ту ж тему.

Вибір теми доцільно здійснювати, виходячи із її актуальності для розвитку економіки країни, теоретичного і практичного значення, відповідності сучасному стану та перспективному розвитку економічної науки.

Вибрана тема погоджуються з науковим керівником і затверджується на кафедрі. Подальше її змінення або коригування можливе лише з дозволу наукового керівника при достатньому обґрунтуванні змін здобувачем вищої освіти.

Методика опрацювання літератури залежить від характеру досліджуваної проблеми та індивідуальних особливостей студента.

Спочатку доцільно ознайомитися з нормативно-правовою базою дослідження (Конституцією України, Законами України, Постановами Кабінету Міністрів України, Указами Президента України тощо), а також основною літературою (підручники, монографії, наукові статті).

На підставі аналізу законодавчих норм та бібліографічних джерел студенти узагальнюють існуючі підходи до розв'язання проблеми та обґрунтовують методичний фундамент досліджень.

Перед тим як приступити до роботи над джерелом, необхідно у верхній частині аркуша привести повне його бібліографічне описання,

вказати розділ плану курсової роботи, до якого він стосується, а потім провести реферування літературного джерела. У протилежному випадку виникає потреба повторного звернення до джерела.

Курсова робота виконується на основі поглибленого вивчення та творчого критичного осмислення спеціальної вітчизняної та зарубіжної літератури, чинного законодавства України та міжнародних законодавчих актів, передового досвіду з вирішення обраної проблеми, у тому числі закордонного, а також результатів даних, отриманих здобувачем вищої освіти під час власних досліджень реального об'єкта з метою вирішення визначених професійних задач. Особливу увагу слід звернути на періодичні видання: газети, журнали, де можна знайти останні результати маркетингових досліджень спеціалістів. Попереднє ознайомлення з літературними джерелами є основою для складання плану курсової роботи.

План є основою майбутньої курсової роботи. Він визначає загальну спрямованість дослідження, дозволяє логічно пов'язати окремі проблеми обраної і розгорнутої в тексті роботи теми, розмістити їх у певній послідовності.

При цьому слід мати на увазі, що всі проблеми пов'язані єдиною метою дослідження. Дослідження потрібно починати із загальних теоретичних положень, а потім переходити до аналізу конкретних явищ і процесів з використанням фактографічних даних.

План самостійно складається здобувачем вищої освіти після попереднього опрацювання інформаційних джерел, погоджується з науковим керівником, коригується у разі необхідності та затверджується.

План розробляють, виходячи з обраної теми, сформульованих мети і завдань дослідження, обізнаності з предметом тощо. Структура плану визначається обсягом і складністю дослідження: чим ширше коло питань розглядається, тим детальнішим має бути план. План повинен складатися зі вступу, кількох розділів, які деталізуються параграфами, висновків, додатків (за необхідності) та списку використаних джерел. Разом з тим, його не слід переобтяжувати надмірною кількістю розділів. Оптимальний варіант – три розділи.

Пункти плану повинні відображати сутність теми, бути короткими, лаконічними та викладатися у логічній послідовності. План складає основу змісту курсової роботи.

Виконана курсова робота у встановлений термін подається науковому керівнику для рецензування. У своїй рецензії викладач зазначає позитивні сторони й недоліки курсової роботи, оцінює ступінь самостійності формулювання основних положень та висновків, наявність елементів творчого пошуку й новизни, величину масиву опрацьованої інформації, дотримання вимог щодо змісту й оформлення роботи, а також робить висновок щодо допуску до захисту. У разі незадовільної оцінки робота повинна бути перероблена з урахуванням зауважень керівника.

Процедура захисту передбачає стислий виклад здобувачем вищої освіти головних проблем дослідження та їх вирішення, відповіді на запитання членів комісії. Доповідь здобувача вищої освіти повинна супроводжуватися презентацією основних положень курсової роботи, висновків і рекомендацій, підготовленою у Microsoft Power Point або друкованим роздатковим матеріалом.

Для керівництва курсовою роботою призначається науковий керівник із числа професорсько-викладацького складу кафедри, який є провідним викладачем дисципліни «Макроекономіка». Термін виконання курсових робіт визначається робочим навчальним планом. Керівник курсової роботи проводить зі здобувачами вищої освіти групові та індивідуальні консультації у визначені графіком дні протягом всього терміну, який передбачено для виконання курсової роботи.

Успішне проведення наукового дослідження та написання курсових робіт залежить від багатьох чинників, серед яких найважливішим є чітка уява про основні вимоги, що ставляться до них. Ці вимоги стосуються, насамперед, наукового рівня курсової роботи, її змісту, структури, форми викладу матеріалу, а також їх оформлення.

Курсова робота повинна мати логічний, аргументований характер і відповідати таким вимогам:

- містити глибокий самостійний аналіз досліджуваної теми;
- бути виконаною на матеріалах реальних показників національної економіки;
- містити реальні пропозиції щодо усунення виявлених в роботі проблем щодо ефективного функціонування і вдосконалення діяльності окремих економічних суб'єктів та інститутів на макрорівні.

На наукового керівника покладається:

а) надання допомоги здобувачеві вищої освіти при виборі теми. Орієнтовний перелік тем курсових робіт представлено в *Додатку А*.

Тема, після остаточного узгодження записується в титульний аркуш курсової роботи (*Додаток Б*). Здобувач вищої освіти може запропонувати свою тему з необхідним обґрунтуванням доцільності її розробки. Бажано аби назва курсової роботи не перевищувала за кількістю більше 7 слів;

а) складання завдання на розробку курсової роботи, затвердження календарного графіку підготовки курсової роботи (див. *Додаток В*);

б) надання здобувачеві вищої освіти допомоги в доборі джерел інформації (монографії, підручники, навчальні посібники, статті, інші публікації в періодичних виданнях);

в) наукове керівництво і допомога в написанні курсової роботи шляхом перегляду її за частинами і в цілому. Здобувач вищої освіти зобов'язаний звітувати про виконану роботу перед своїм керівником не рідше одного разу на тиждень. Науковий керівник регулярно повідомляє про хід виконання курсових робіт на засіданні кафедри;

г) після захисту здобувачем вищої освіти курсової роботи складання усного резюме. Резюме наукового керівника повинно показати, в якій мірі здобувач вищої освіти упорався з поставленим перед ним завданням, який теоретичний рівень проведеного дослідження та його практичне значення. Також керівник повинен обґрунтувати та пояснити здобувачеві вищої освіти переваги та недоліки виконаної ним роботи.

Невідповідність в оформленні курсової роботи державним стандартам і встановленим вимогам може суттєво вплинути на остаточну оцінку роботи, а через значні відхилення робота може бути взагалі недопущена до захисту. Тому оформленню роботи повинна бути приділена особлива увага. Дотримання здобувачем вищої освіти усіх вимог до оформлення курсової роботи сприяє вихованню в нього належного стилю роботи, виховує вимогливість до себе, прищеплює певні навички до ведення наукового дослідження, що буде йому корисним у роботі над курсовою роботою.

За правильність наведених у роботі даних, зроблені узагальнення та висновки відповідає здобувач вищої освіти – автор курсової роботи.

Курсова робота є окремим заліковим кредитом.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ РОЗДІЛІВ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Обсяг курсової роботи повинен складати 30-40 сторінок друкованого тексту, без урахування додатків.

Зміст курсової роботи повинен розкрити сутність проблеми, яка розглядається, продемонструвати глибоке знання наукової та спеціальної літератури, нормативних актів тощо. Важливо, щоб зміст був розкритий на основі наукового вивчення фактів, що підтверджені посиланням на літературні джерела, та була відображена особиста позиція здобувача вищої освіти.

Курсова робота повинна бути виконана відповідно до узгодженого з науковим керівником плану. Науковий керівник повинен допомогти здобувачеві вищої освіти зосередити увагу на найбільш важливих питаннях щодо розкриття змісту обраної теми.

За структурою курсова робота складається з таких частин як:

- титульний аркуш;
- завдання на курсову роботу;
- реферат;
- зміст;
- перелік умовних позначень – символів, одиниць, скорочень і термінів (за необхідності);
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Зібраний, вивчений і оброблений матеріал треба уважно проглянути й розподілити за окремими питаннями, які містяться у плані курсової роботи.

Титульна сторінка курсової роботи виконується за установленою в ЗНТУ формою. Зразок оформлення титульного листа наведено у *Додатку Б*.

Завдання на курсову роботу розміщується відразу ж після титульної сторінки. Завдання представляє собою документ встановленого зразку, що визначає обсяги і порядок виконання курсової роботи. Бланк завдання видається керівником курсової роботи (зразок наведено у *Додатку В*). Бланк завдання на курсову

роботу заповнюється здобувачем вищої освіти після затвердження деканом факультету рішення кафедри про закріплення теми.

На бланку завдання заповнюється календарний план виконання роботи, що складається керівником роботи разом зі здобувачем вищої освіти. Завдання і календарний план підписують здобувач вищої освіти і науковий керівник.

Структурна частина *«Реферат»* (обсяг 1 стор.) призначена для ознайомлення з курсовою роботою. Зразок оформлення представлено у *Додатку Д*.

Реферат повинний бути стислим, інформативним і містити дані, що дозволяють розкрити сутність курсової роботи. Реферат повинен містити:

- дані про обсяг роботи, кількість рисунків, таблиць, кількість джерел у списку використаних джерел;
- текст реферату;
- перелік ключових слів.

Текст реферату повинен відображати інформацію, подану у роботі, у певній послідовності:

- об'єкт дослідження;
- предмет дослідження;
- мета курсової роботи;
- методи дослідження;
- основні положення роботи, у т.ч. ті, які розкривають результати та їх новизну.

Ключові слова, істотні для розкриття суті роботи, формують на основі тексту роботи і поміщають наприкінці реферату. Перелік ключових слів включає 7-10 слів (словосполучень), надрукованих прописними буквами в називному відмінку в рядок через кому.

Структурна частина *«Зміст»* відображає структуру курсової роботи: містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів, а також вступ, висновки, найменування додатків, список використаних джерел. Зразок оформлення представлено у *Додатку Ж*. Заголовки змісту мають точно повторювати заголовки в текстовій частині. Скорочувати або давати їх за іншою редакцією, ніж заголовки у тексті, не допускається.

Усі прийняті у курсовій роботі малопоширені умовні позначення, символи, одиниці, скорочення і терміни пояснюють у структурній частині курсової роботи – *«Перелік умовних позначень»* –

символів, одиниць, скорочень і термінів», який вміщують безпосередньо після змісту, починаючи з нової сторінки. Незалежно від цього за першої появи цих елементів у тексті курсової роботи наводять їх розшифровку (приклад оформлення наведений у Додатку 3).

В *структурній частині «Вступ»* розкривається сутність і стан вивчення наукової проблеми та її значущість, дається обґрунтування необхідності проведення дослідження. Хоча робота розпочинається зі вступу, його оформлення здійснюється після закінчення написання всіх розділів, висновків і пропозицій.

У вступі подають загальну характеристику курсової роботи у рекомендованій нижче послідовності:

Обґрунтувати вибір теми та її актуальність для науки і практики, розвитку відповідної галузі дослідження. *Актуальність дослідження* – це необхідність розгляду обраної теми у зв'язку з існуючою ринковою ситуацією в Україні, обґрунтування причин цього дослідження та його значення для ефективного розвитку національної економіки.

Сформулювати мету роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Мета повинна узгоджуватися з назвою курсової роботи.

Мета наукового дослідження реалізується через конкретні *завдання*, які мають бути вирішені відповідно до поставленої мети. Завдання у курсовій роботі повинні відповідати пунктам плану. Це звичайно робиться у формі перерахування (вивчити..., описати..., встановити..., вияснити..., вивести формулу... і т. ін.).

Вказати об'єкт і предмет дослідження. *Об'єкт* – це процес або явище, що породжують проблемну ситуацію і обрані для вивчення. Об'єктом дослідження курсової роботи з дисципліни «Макроекономіка» можуть виступати державні інститути, організації, установи, підприємства; іноземні компанії та їх представництва; фінансові установи; органи влади; громадські об'єднання та асоціації, різноманітні економічні явища і процеси (економічне зростання, інфляція, безробіття, циклічний розвиток економіки, інвестиційна та інноваційна діяльність), різноманітні макроекономічні показники (рівень і якість життя, добробут населення, реальний ВВП, ціни, тарифи) тощо. Слід пам'ятати, що об'єкт дослідження в макроекономічних дослідженнях – це конкретні процеси, що мають

місце на досліджуваному рівні національної економіки або окремої сфери її діяльності. В об'єкті виділяється та його частина, котра є предметом дослідження. Предмет міститься в межах об'єкта.

Предмет дослідження – це процес, що вивчається у межах об'єкта дослідження і позиціюється як механізм, моделі, методи, інструменти, науково-теоретичні положення дослідження економічної проблеми. Саме на нього і спрямована основна увага здобувача вищої освіти, саме предмет дослідження визначає тему курсової роботи, яка виноситься на титульний аркуш як заголовок.

Обрати методи дослідження. Ця складова є дуже важливим етапом наукової праці та необхідною умовою досягнення поставленої в роботі мети. Загальні методи наукових досліджень можна поділити на три групи, межі між якими визначені приблизно:

- методи емпіричного дослідження (спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент);

- методи, використовувані для емпіричного та теоретичного досліджень (абстрагування, аналіз і синтез, індукція та дедукція, моделювання);

- методи теоретичного дослідження (ідеалізація, формалізація, гіпотеза та припущення, історичний метод, системний підхід).

Методи дослідження у «Вступі» розкриваються більш розгорнуто ніж в «Рефераті».

Описати інформаційну базу наукового дослідження, яку формують дані офіційної статистики, планові, звітні, облікові, аналітичні дані окремих підприємств, установ, організацій тощо.

Вказати на практичне значення одержаних результатів, тобто, де і яким чином результати дослідження можна використати на практиці.

Рекомендований обсяг вступу – 2 сторінки.

Основна частина курсової роботи містить ґрунтовний виклад матеріалу дослідження, її текст поділяється розділи і підрозділи згідно з планом, затвердженим у завданні на виконання роботи.

Основна частина курсової роботи може складатися з двох або трьох розділів (в залежності від логіки розкриття теми курсової роботи). Перший та другий розділи складаються не менше, ніж з трьох підрозділів. Третій розділ складається не менш ніж з двох підрозділів кожний. Заголовки розділів і підрозділів мають відображати зміст викладеного у них тексту. Кожний розділ починають з нової сторінки.

Перший розділ є теоретичним та повинен висвітлювати коло теоретичних питань, які є основою дослідження. В ньому міститься теоретичне обґрунтування, пояснення суті, значення, історії та сучасних тенденцій предмета дослідження, методичні підходи.

Також необхідно висвітлити стан вивченості обраної теми у літературних джерелах.

У першому теоретичному розділі курсової роботи необхідно навести концептуальні та теоретичні підходи, до категорій що розглядаються, відзначити позицію провідних економістів, які в своїх наукових працях висвітлювали питання, що стосуються предмету та об'єкту курсової роботи. За наявності такої інформації розглянути еволюцію теоретичних підходів до розвитку категорії. Потім необхідно перейти до характеристики властивих цьому процесу рис і особливостей, показати всі різноманітні форми їх прояву, відобразити його становлення та розвиток.

Перший розділ є основою для розгляду практичних питань, базою подальшого дослідження.

Обсяг першого розділу складає 10-12 сторінок;

Другий розділ є аналітичним, в ньому міститься стисла характеристика об'єкта дослідження; сучасний стан предмету дослідження, який вивчається в рамках об'єкту дослідження; ґрунтовний аналіз окремих аспектів і проблем діяльності різних суб'єктів макроекономіки та ринків у їх тісній взаємодії між собою, ефективності та прорахунків у здійсненні національної макроекономічної політики, окремих макроекономічних показників певного економічного явища чи процесу на макrorівні згідно з обраною темою з використанням накопиченого фактичного матеріалу спеціального інструментарію наукових досліджень.

Також необхідно розглянути яким чином певні проблеми розвитку національної економіки вирішуються в залежності від ступеню розвитку та ефективності функціонування окремих її сфер життєдіяльності (банківської, грошово-кредитної, інвестиційної, інноваційної, зовнішньоторговельної тощо), галузі або регіону; яким чином на процеси економічної діяльності держави, її інститутів, установ та організацій впливають різні фактори, зокрема зміни в глобальній економіці, внутрішньополітичні процеси, законодавчі зміни, інфляція, податки, регіональні особливості розвитку тощо.

Аналіз економічної діяльності неможливий без кількісних оцінок процесів, що протікають. При цьому слід враховувати наступне:

- наведені факти і цифровий матеріал мають бути достовірними;
- при підборі фактичних даних з різних джерел необхідно забезпечити їх порівнянність;
- наведені факти і цифровий матеріал повинні відображати загальну спрямованість і закономірність досліджуваного економічного процесу, а не виключення з них;
- наведені факти і цифровий матеріал мають бути не тільки наведені, але і проаналізовані для обґрунтування висновків.

Виконаний на високому рівні другий розділ курсової роботи повинен мати глибоку характеристику об'єкту дослідження, аналіз властивих йому рис і особливостей, які є значущими з точки зору предмету дослідження, аналіз отриманих результатів, який, зокрема, передбачає, оцінку впливу окремих факторів на об'єкт дослідження та виявлення проблем, які необхідно усунути.

Обсяг другого розділу складає 10-12 сторінок;

У *третьому (рекомендаційному) розділі* курсової роботи на основі виконаного аналізу студент пропонує практичні рекомендації та конкретні рішення, спрямовані на вдосконалення досліджуваних процесів і явищ.

Рекомендації повинні бути конкретними і впливати з результатів попереднього аналізу.

Запропоновані удосконалення мають містити розрахунково-кількісне обґрунтування – оцінку передбачуваних витрат та ризиків, а також оцінку економічного ефекту від їх впровадження

Кожна пропозиція повинна мати обґрунтування на основі виявлених у попередніх розділах відхилень, проблем і недоліків з розробкою конкретних рекомендацій. Пропозиції щодо науково-практичного вирішення окремих питань повинні відповідати критеріям оптимальності, цільової ефективності та практичної втіленості.

Обсяг третього розділу складає 7-10 сторінок;

У структурній частині «*Висновки*» коротко надається зміст одержаних результатів дослідження. У висновках викладають найважливіші наукові та практичні результати, одержані в роботі. Висновки мають містити відповіді на всі завдання, поставлені у вступі. Все це дасть змогу автору засвідчити у висновках, що

сформульовану у вступі мету досягнуто. Варто наголосити на окремих важливих здобутих результатах, обґрунтувати їх достовірність, викласти рекомендації щодо їх використання. Необхідно зазначити, що висновки потрібно викладати стисло і лаконічно.

Рекомендований обсяг висновків – 2-3 сторінки.

Структурна частина «Список використаних джерел» складається з тих джерел, на які безпосередньо є посилання в основній частині курсової роботи та з джерел, які використовувались в процесі підготовки курсової роботи опосередковано. Вимоги та приклади оформлення використаної літератури наведені у *Додатку К*.

Загальна кількість джерел в «Список використаних джерел» повинна становити не менше 30 позицій

Структурна частина «Додатки» не є обов'язковою та вноситься до змісту курсової роботи у разі необхідності. Додатки містять різний за змістом допоміжний матеріал, який має додаткове, довідкове значення, але необхідний для повного висвітлення теми дослідження (таблиці допоміжних цифрових даних, документація окремих державних установ, підприємств та організацій, ілюстрації допоміжного характеру).

ВКАЗІВКИ ДО ОФОРМЛЕННЯ І ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Важливим етапом у роботі над курсовою роботою є її оформлення. Від того, наскільки відповідально віднесеться автор до оформлення своєї роботи, багато в чому буде залежати її якість і підсумкова оцінка. Курсова робота повинна бути виконана з дотриманням усіх вимог, що ставляться до наукових праць.

Курсова робота виконується виключно державною мовою. Особливу увагу слід звернути на стиль роботи – науково-професійний, який конкретизується вмінням здобувача вищої освіти точно і обґрунтовано висловлювати свої думки, вміння розкривати на конкретних прикладах єдність теорії та практики, наявність в роботі понятійного апарату, висновку з кожного розділу роботи.

Вимоги до мови наукової роботи різко відрізняється від вимог до мови художньої та публіцистичної літератури. Фрази повинні бути короткими, перехід від однієї фрази до іншої логічно природним «непомітним».

Обсяг курсової роботи визначається її метою і приблизно

повинен складати 30-40 сторінок друкованого тексту. Курсова робота має бути надрукована на одному боці сторінок стандартного білого паперу формату А4 (210х297 мм). У друкованому варіанті текст розташовується до тридцяти рядків на сторінці з мінімальною висотою шрифту в 1,8 мм (комп'ютерний набір – 14-й кегль, 1,5 інтервал, шрифт – Times New Roman). Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту – однаковою.

Текст курсової роботи розміщується на аркуші з дотриманням таких розмірів полів: з лівого боку – 30 мм, з правого – 10 мм, зверху – 20 мм, знизу – 20 мм. Абзацний відступ – 1,25 см. Рисунки, таблиці та графіки, що знаходяться в тексті, можуть бути виконані на папері інших форматів, але відповідним чином складені, щоб краї не виходили за рамки формату всієї роботи.

Вписувати у друкований текст курсової роботи окремі іншомовні слова, формули, умовні позначення допускається, як виняток чорнилом, тушшю, пастою лише чорного кольору та шрифтом для креслення. При цьому щільність вписаного тексту має бути наближеною до щільності основного тексту. Роздруковані на ПК програмні документи мають відповідати формату А4, включатися до загальної нумерації сторінок курсової роботи і розміщуватися, як правило, у додатках.

Кожна структурна частина починається з нової сторінки. Завершену і оформлену належним чином роботу обов'язково підписує автор на титульній сторінці.

Поділ курсової роботи здійснюється на розділи (два-три розділи), а розділи в свою чергу – на параграфи. Розділи і підрозділи повинні мати заголовки. Розділи нумеруються однією арабською цифрою. Наприклад: «1», «2» і т.д., слово «розділ» не пишеться. Параграфи (підрозділи) – двома арабськими цифрами. Перша означає розділ, до якого належить параграф, друга – порядковий номер параграфа в розділі.

Заголовки структурних частин курсової роботи «ЗМІСТ», «РЕФЕРАТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкуються великими літерами **напівжирним шрифтом** симетрично до тексту (вирівнювання по центру). Заголовки підрозділів друкуються маленькими літерами (крім першої великої) **напівжирним шрифтом** абзацного відступу. Крапка в кінці заголовка та після останньої

цифри, яка позначає нумерацію розділу або підрозділу не ставиться.

Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою.

Перенесення слів у заголовку розділу не допускається. Відстань між заголовком розділу та заголовком підрозділу, між заголовком підрозділу та основним текстом має дорівнювати один рядок. Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту.

Усі сторінки курсової роботи нумеруються. Загальна нумерація сторінок роботи починається з титульного аркуша. Однак титульний аркуш, завдання на курсову роботу, реферат, зміст роботи та перелік умовних позначень не нумеруються (порядковий номер сторінки не проставляється). Нумерація проставляється з першого аркуша структурної частини «*Вступ*».

Номер сторінки проставляється у правому верхньому кутку. *Список використаних джерел*, на які посилаються в роботі, повинен бути наведений наприкінці роботи, починаючи з нової сторінки. У відповідних місцях тексту повинні бути дані посилання у квадратних дужках. Порядкові номери описів у списку є посиланнями в тексті (номерні посилання).

Список джерел вимагає розміщення всіх використаних джерел в алфавітному порядку, за винятком законів України, наказів і постанов уряду, міністерств, які розміщуються на початку списку.

Приклади бібліографічного опису наведено у *Додатку К*. Прізвища, назви установ, організацій, фірм та інші власні назви у курсовій роботі наводять мовою оригіналу, допускається транслітерувати власні назви і назви організацій у перекладі на мову курсової роботи, додаючи при першій згадці оригінальну назву.

Ілюстрації. Зміст ілюстрацій має доповнювати текст роботи, поглиблювати розкриття суті явища, наочно ілюструвати думки автора, і тому в тексті на кожному з них повинно бути посилання з коментарем. Кількість ілюстрацій повинна бути достатньою для пояснення тексту, що викладається.

Ілюстрації (схеми, графіки тощо) і таблиці слід подавати в роботі безпосередньо після тексту, де їх згадано вперше, або на наступній сторінці. Якщо вони містяться на окремих сторінках курсової роботи, їх включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстративні або табличні матеріали, розміри яких є більші за формат

A4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або в додатках. На всі ілюстрації мають бути посилання в тексті.

Усі схеми, діаграми, графіки та інші ілюстрації мають загальну нумерацію, яка складатися з двох цифр, і називаються рисунками. Наприклад, «Рис. 2.1» – перша цифра означає розділ (розділ 2), а друга – порядковий номер рисунка в цьому розділі, тобто перший рисунок другого розділу.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій у додатках.

Номер ілюстрації має складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка: наприклад, «Рис. 2.1 Динаміка прямого державного боргу України у 2014-2018 рр.» (перший рисунок другого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщуються безпосередньо під ілюстрацією, як зображено на рисунку.

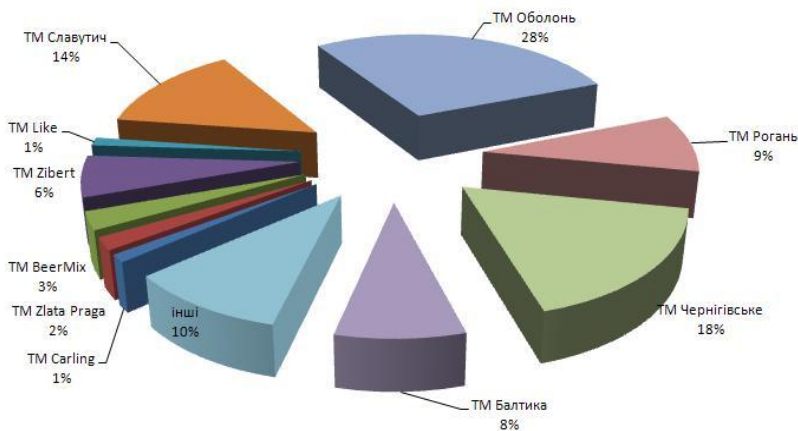

Рис. 2.1. Динаміка прямого державного боргу України у 2014-2018 рр. [15]

Зразок оформлення рисунку

Назву друкують **напівжирним шрифтом** малими літерами (крім першої великої) і розміщують під рисунком симетрично до тексту (вирівнювання по центру). При необхідності під ілюстрацією

розміщують пояснюючі дані (текст під рисунком) шрифтом не менш 10 пунктів.

Якщо ілюстрації, що розміщено в роботі, створені не автором, необхідно, подаючи їх у роботі, вказати використовуване джерело. При посиланнях на ілюстрації варто писати «...відповідно до рисунка 2.1» або у дужках (рис. 2.1).

Таблиці, формули, посилання. Цифровий матеріал, як правило, оформляється у вигляді таблиць. Таблиці застосовують для кращої наочності і зручності порівняння показників. Кожна таблиця повинна мати назву, яка повинна відбивати її зміст, бути точною, короткою. Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання у тексті. При цьому слово «таблиця» пишуть у тексті повністю, наприклад «... у таблиці 2.1». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації скорочено пишуть слово «дивись», наприклад, «див. табл. 3.2». Назву та слово «Таблиця» починають з великої літери. Слово «Таблиця» розміщують у правому кутку рядка. Назву таблиці розміщують над таблицею симетрично до тексту (вирівнювання по центру). Назву друкують **напівжирним шрифтом** малими літерами (крім першої великої) і розміщують над таблицею.

Таблиці нумерують послідовно арабськими цифрами у межах розділу (за винятком тих, що розміщені у додатках). Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка: Наприклад, «Таблиця 2.3» (третя таблиця другого розділу). Якщо рядки чи графи таблиці виходять за формат сторінки, таблицю поділяють на частини, розміщуючи одну частину під іншою чи поруч або переносячи частину таблиці на наступну сторінку. Приклад побудови типової структури таблиці із змістовним наповненням наведено на рисунку нижче.

Таблиця 2.3

Прогнозні значення обсягів дефіциту державного бюджету та прямого державного боргу України у 2014-2018 роках (млн. грн.)

Показник	Період, роки				
	2014	2015	2016	2017	2018

Обсяг дефіциту державного бюджету України	76 223	110 813	152 101	200 089	254 775
Величина прямого державного боргу України	477 244	672 414	865 382	916 148	984 714

Схема оформлення таблиці

У разі перенесення таблиці на іншу сторінку над подальшими частинами пишеться: наприклад, «Продовження табл. 2.3». Замість повного перенесення назви структурних елементів голівки таблиці у такому разі записується строчка із зазначенням порядкових номерів усіх граф таблиці. Приклад оформлення розриву таблиці наведено на рисунку.

Продовження табл. 2.3

1	2	3	4
Законодавчі акти			
Конкуренти			
Громадські організації			

Приклад оформлення розриву таблиці

У таблицях слід обов'язково зазначати одиницю виміру. Якщо всі одиниці виміру є однакові для всіх показників таблиці, вони наводяться у заголовку. Одиниці виміру мають наводитися у відповідності до стандартів. Числові величини у таблиці повинні мати однакову кількість десяткових знаків.

У таблиці допускається зміна шрифту та між строкового відступу (інтервалу).

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті таким чином, щоб її можна було читати без обертання тексту або з обертанням за годинниковою стрілкою.

Формули в курсовій роботі нумеруються в межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого поля сторінки на рівні відповідної формули в

круглих дужках, наприклад: «(2.1)» (перша формула другого розділу).

Пояснення значень символів, числових коефіцієнтів у формулах треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони дані в формулі, і кожне – з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Формули можуть бути виконані комп'ютерним шрифтом висотою не менш 2,5 мм. Застосування комп'ютерних і рукописних символів в одній формулі не допускається. Рекомендується застосування редактора формул Microsoft Equation. Формули, що подаються одна за іншою, і не розмежовані текстом, відокремлюють комою.

На всі формули мають бути посилання у тексті. Зразок оформлення формули наведено на рисунку.

Згідно рівняння обміну маса грошей в обігу прямо пропорційна рівню цін і обсягу виробництва товарів та обернено пропорційна швидкості обігу грошей:

$$M = \frac{P \times Q}{V} \quad (2.1)$$

де M – маса грошей в обігу; P – рівень цін;

Q – реальний обсяг виробництва; V – швидкість обігу грошей.

Зразок оформлення формули

Рисунки, таблиці та формули повинні бути відокремлені від тексту курсової роботи. Відстань між рисунком (таблицею або формулою) та текстом має дорівнювати 3 інтервалам основного тексту (один вільний рядок).

Посилання на формули у курсовій роботі оформлюють порядковим номером формули: наприклад, «у формулі (1.1)».

Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишати не менш як один вільний рядок. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (x) і ділення (:).

Перерахування чи елементна (структурна) композиція тексту,

за необхідності, може бути наведена усередині пунктів чи підпунктів. Перед перерахуванням ставлять двокрапку. Перед кожною позицією перерахування варто ставити малу літеру українського алфавіту з дужкою або нумерувати.

Приклад:

Основними причинами інфляції прихильники немонетарної концепції вважають такі:

- 1) зростання витрат виробництва, внаслідок:
 - а) перевищення темпів зростання заробітної плати над темпами зростання продуктивності праці;
 - б) підвищення цін на сировину;
 - в) збільшення податків і зростання «податкового клину».
- 2) зростання сукупного попиту (AD) за умов повної зайнятості через оптимістичні оцінки майбутньої кон'юнктури.

або

Приклад:

- споживчий ринок;
 - ринок організацій.
- 1) ринок продукції виробничо-технічного призначення;
 - 2) ринок перепродажів;
 - 3) ринок державних установ.

Перерахування першого рівня друкують малими літерами з абзацного відступу (1,25 мм), другого рівня – з абзацним відступом (1,25 мм) щодо місця розташування перерахувань першого рівня.

Оформлення посилань на інформаційні джерела. Під час роботи з різними джерелами науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, оскільки найменше скорочення може спотворити зміст, викладений автором. Посилання в тексті на джерела наводять у квадратних дужках із значенням джерела, а цитований текст із зазначенням джерела і сторінки. Перша цифра у квадратних дужках відповідає номеру у списку використаних джерел, друга – номеру сторінки (наприклад, [32, с.85]). У разі авторської розробки на основі літературних джерел поряд з назвою рисунку або таблиці ставиться «*», а після подання матеріалу робиться посилання з вказівкою літературних джерел. Приклад оформлення наведено на рисунку.

Таблиця 1.1

Характеристики галопуючої інфляції*

Темпи	Характеристика
виражається двозначними числами	- вважається серйозною економічною проблемою для розвинених країн; - вимірюється відсотками в рік; - розвивається стрибками.

*розробка автора на основі [27]; або [16, с.114-115]

Приклад оформлення авторської розробки

Складні та громіздкі таблиці та інші допоміжні матеріали приводяться в додатках до роботи.

Додатки оформлюють у вигляді окремої частини курсової, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, написаний або надрукований малими літерами з першої великої літери симетрично до тексту сторінки (з вирівнюванням по центру). Посередині рядка над заголовком великими літерами напівжирним шрифтом друкується слово «Додаток» і поряд велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, О, Ч, Ї. Наприклад, Додаток А, Додаток Б тощо.

Ілюстрації, таблиці і формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: «рис. Д.1» – перший рисунок додатка Д; «формула (А. 1)» – перша формула додатку А.

Допускається оформляти додатки на аркушах формату А3, А4х3, А4х4, А2 і А1 за ДСТУ 2.301-68. Додатки повинні мати загальну з іншими частинами роботи наскрізну нумерацію сторінок. Усі додатки повинні бути перераховані у змісті роботи з зазначенням їхніх номерів і заголовків.

РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ПРЕЗЕНТАЦІЇ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Вимоги до курсової роботи:

а) достатня повнота і комплексність зібраних матеріалів, що дозволяє проаналізувати всі основні питання вибраної теми; аналіз поглядів різних авторів, як вітчизняних, так і зарубіжних;

б) проведення досліджень за даними та матеріалами реально

існуючих підприємств; об'єднання теоретичних засад з практичною ситуацією;

в) наявність в роботі власних висновків та рекомендацій.

Завершальним етапом виконання курсової роботи є її захист. Захист курсової роботи має за мету виявити ступінь розкриття автором теми роботи, самостійності і глибини вивчення проблем, обґрунтованості висновків і пропозицій.

Під час захисту студенти повинні показати не тільки знання теми, але й ступінь оволодіння науковим методом мислення, здатність чітко та ясно викладати свої думки і висновки.

При підготовці до захисту курсової роботи студенту необхідно підготувати тези доповіді та ілюстративні матеріали.

Обсяг тексту доповіді має бути адекватним 10 хвилинам виступу.

Доповідь повинна відобразити обґрунтування актуальності теми роботи, предмет і об'єкт дослідження, мету і завдання роботи, логіку отримання основних результатів дослідження.

Досить часто доводиться спостерігати, коли студент намагається використати основний час доповіді на представлення змісту роботи по розділах, на що йде багато часу, тоді як членам екзаменаційної комісії так і залишається незрозумілим, що ж власне зробив сам автор та які найважливіші результати його роботи. Отже, бажано викладати не зміст роботи, а логіку одержання найбільш значимих результатів.

Ілюстративний матеріал необхідний для детальної візуалізації основних положень роботи. Підготовлений ілюстративний матеріал оформляють у вигляді плакатів або слайдів. Демонстраційний матеріал може бути поданий на паперовому носії (лист формату A0) або з використанням програми PowerPoint.

Кількість ілюстрацій на паперовому носії повинна бути достатньою для ілюстрування доповіді.

Ілюстрації повинні відображати основні результати дослідження, а також бути узгоджені з текстом доповіді. При використанні ілюстрацій важливо забезпечити їх сприйняття членами екзаменаційної комісії.

Текстовий та цифровий матеріал повинен легко читатися з відстані 4-5 метрів.

У випадку підготовки мультимедійного супроводження доповіді треба переконатися у наявності проектора, екрана, можливостей затемнення, доступних джерел електричного струму та пам'ятати про специфіку підготовки і застосування цього методу презентації.

Кількість слайдів повинна знаходитись в межах від 12 до 15, включаючи титульний лист з назвою теми, прізвищем автора та керівника роботи, слайд із зазначенням мети і завдань курсової роботи та слайд зі стислими висновками по роботі. Решта слайдів повинна розкривати зміст роботи, включати мінімальний обсяг пояснюючого тексту.

При розробці демонстраційного матеріалу не допускається використання тільки текстових ілюстрацій /слайдів. Також не слід перевантажувати ілюстрації додатковими елементами художнього характеру.

Після завершення підготовки тез доповіді та ілюстративного матеріалу необхідно їх погодити з науковим керівником. Також перед захистом доцільно провести тренувальний виступ перед одногрупниками.

Після повного завершення робота передається науковому керівнику. До захисту курсових робіт допускаються здобувачі вищої освіти, що успішно виконали весь обсяг навчальної роботи з курсу «Макроекономіка», передбачений навчальним планом, та в установлений термін підготували курсову роботу. Захист курсових робіт проходить у термін, визначений календарним планом виконання курсової роботи, за участю викладачів, які є науковими керівниками курсових робіт з курсу «Макроекономіка».

При підготовці до захисту курсової роботи потрібно звернути увагу на підготовку наглядного матеріалу, що дозволить зробити відповідь більш інформативною.

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Заключним етапом при написанні курсової роботи є її захист у встановлені навчальними планами терміни.

Захист курсової роботи передбачає:

- стислу доповідь здобувача вищої освіти, в якій необхідно відокремити мету, об'єкт, предмет дослідження та коротко висвітлити

зміст одержаних результатів дослідження. Особливе місце має бути відведене обґрунтованим пропозиціям і рекомендаціям та оцінці їх ефективності. Обсяг тексту доповіді має бути адекватним 5 хвилинам виступу. Бажано, щоб доповідь здобувача вищої освіти під час захисту супроводжувалась презентацією результатів, підготовленою за допомогою засобів «Microsoft PowerPoint», головне призначення якої – детально і наочно проілюструвати основні положення роботи, тому необхідно вчасно посилатися на відповідний матеріал.;

– співбесіду і відповіді на запитання наукового керівника та членів комісії.

Курсова робота та її захист оцінюється відповідно до дійсних вимог.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Основними критеріями оцінки якості виконання курсової роботи є:

- відповідність змісту роботи темі дослідження, поставленим меті і завданням;
- актуальність і обґрунтованість вибраної теми;
- використання наукового апарату (поняття, закони, методи, література);
- глибина і зміст маркетингового аналізу об'єкту дослідження;
- практична значимість висновків і рекомендацій, запропонованих автором.

Узагальнені критерії оцінювання захисту курсової роботи та деталізовані бальні шкали наведено в таблиці.

Параметри та критерії оцінювання курсової роботи

Критерії оцінювання	Бальна шкала оцінок знань			
	«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»
	(90-100)	(75-89)	(60-74)	(до 60)
Самостійність викладу матеріалу	самостійний виклад	самостійний виклад	несамостійний виклад	несамостійний виклад
Логічність і послідовність викладу матеріалу	логічний і послідовний	логічний виклад, відсутність послідовності	частково логічний виклад, послідовність відсутня	відсутні
Відповідність викладу матеріалу темі	відповідає	відповідає	частково відповідає	не відповідає
Використання нових літературних джерел	використовуються достатньо	частково використовуються	не використовуються	не використовуються
Відповідність оформлення роботи згідно з вимогами	відповідає	відповідає	частково відповідає	не відповідає

Рішення щодо оцінки курсової роботи оголошується в день захисту, після чого оцінка записується на титульному аркуші курсової роботи та проставляється в екзаменаційну відомість і залікову книжку здобувача вищої освіти.

РЕКОМЕНДОВАНІ ЛІТЕРАТУРА ТА ДЖЕРЕЛА

Нормативно-правові акти

1. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15/page>
2. Митний кодекс України № 92-IV від 11.07.2002 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/92-15>
3. Цивільний кодекс України № 435-IV від 16.01.2003 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page>

Базова

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: у 2-х книгах: навчальний посібник / За ред. С.М. Панчишина. – 4-е вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2006. – 746 с.
2. Базилевич В.Д. Макроекономіка: підручник для вузів / В.Д. Базилевич, Л. О. Баластрик – 3-е вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2006. – 624с.
3. Базилінська О.Я. Макроекономіка: навчальний посібник / О.Я. Базилінська. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 443 с.
4. Батура О.В. Макроекономіка: навчальний посібник / О.В. Батура, О.Ф. Івашина, Л.Ф. Новикова. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 443с.
5. Буту О.І. Макроекономіка: тренінг-курс : навчальний посібник / О. І. Буту, Н. І. Волкова. – К.: Знання, 2007. – 236 с.
6. Задоя А.А. Макроекономіка: учебник / А.А. Задоя, Ю.Е. Петруня. – 2-е изд., стереотип. – К.: Знання, 2006. – 370 с.
7. Кочура Є.В. Моделювання макроекономічної динаміки : навчальний посібник / Є.В. Кочура. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 236 с.
8. Кравцов О.С. Макроекономіка у запитаннях та відповідях: навчальний посібник / О.С. Кравцов, В.М. Бережний, В.М. Онегіна. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 200с.

9. Кулішов В.В. Макроекономіка : основи теорії і практики: навчальний посібник / В.В. Кулішов. – Львів: Магнолія плюс, 2004. – 253 с.

10. Кушнір В.С. Мікро- та макроекономіка : навчальний посібник / В.С. Кушнір. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 256 с.

11. Макроекономіка : навчальний посібник / За ред. І.І. Вініченко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 172 с.

12. Мельникова В.І. Макроекономіка: навчальний посібник / В.І. Мельникова, Н.І. Клімова – К.: ВД. «Професіонал», 2004. – 258с.

13. Мікроекономіка і макроекономіка: підручник у 2-х частинах / За заг. ред. С.Будаговської – К.: Основи, 1998. – 356с.

14. Панчишин С.М. Макроекономіка: навчальний посібник / С.М. Панчишин. – 4-е вид., стереотип – К.: Либідь, 2005. – 615 с.

15. Пушкаренко П.І. Основи макроекономіки : політекономічний аспект : навчальний посібник / П.І. Пушкаренко, О.О. Несветов, М.І. Логвиненко. – Суми: Університетська книга, 2004. – 199 с.

16. Савченко А.Г. Макроекономіка : підручник / А.Г. Савченко, Г.О. Пухтаєвич – К.: Либідь, 1999. – 288 с.

17. Савченко А.Г. Макроекономіка : підручник / А.Г. Савченко – 2-е вид., без змін. – К.: КНЕУ, 2007. – 442 с.

18. Солонінко К.С. Макроекономіка : навчальний посібник / К.С. Солонінко. – К.: Центр навчальної літератури, 2002. – 320 с.

Допоміжна

1. Горбачук В. Макроекономічні методи : навчальний посібник / В. Горбачук. – К.: Альтерпрес, 1999. – 263 с.

2. Дадаєн В.С. Макроекономіка для Всех : учебное пособие / В.С. Дадаєн. – Дубна: «Феникс», 1996. – 298 с.

3. Долан Э.Дж. Макроекономіка : учебное пособие / Э. Дж. Долан, Д.Е. Линдсей: пер. с англ. – СПб.: СПб-оркестр, Литера плюс, 1994- 563 с.

4. Дорнбуш Р. Макроекономіка: навчальний посібник у 2-х частинах / Р. Дорнбуш, С. Фішер – [пер з нім.] – К.: Основи, 1996. – 586с.

5. Карпінський Б.А. Макроекономіка : зростання і сталий розвиток : навчальний посібник / Б.А. Карпінський, С.М. Божко, О.Б. Карпінська. – К.: Професіонал, 2006. – 283 с.
6. Малиш Н.А. Макроекономіка: навчальний посібник / Н.А. Малиш. – К.: МАУП, 2003. – 182 с.
7. Отрошко О.В. Основи економічної теорії: макроекономічний аспект : навчальний посібник / О.В. Отрошко – К.: Знання, 2006. – 222 с.
8. Радіонова І.Ф. Макроекономіка та економічна політика: підручник / І.Ф. Радіонова - К.: Таксон, 1996. – 238с.
9. Савченко А.Г. Макроекономіка : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / А.Г. Савченко. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2001. – 132 с.
10. Сакс Дж. Д.. Макроекономика. Глобальный подход / Дж. Д. Сакс, Ф. Б. Ларрен – [пер. с англ.] – М.: Дело, 1996. – 212с.
11. Самуелсон Пол А. Макроекономіка: навчальний посібник у 2-х частинах / Пол А. Самуелсон, Вільям Д. Нордхаус – [пер з англ.] – К.: Основи, 1995. – 544с.
12. Селищев А.С. Макроекономика: учебник / А.С. Селищев – Изд. 3-е доп. и перераб – СПб: Питер, 2005 – 464. (Серия «Учебник для вузов»).
13. Старченко В.Д. Макроекономіка : опорний конспект лекцій / В.Д. Старченко. – К.: УФІМБ, 2000. – 104 с.
14. Шевчук В.Я. Макроекономічні проблеми сталого розвитку / В.Я. Шевчук. – К.: Геопринт, 2006. – 199 с.

Додаток А
Тематика курсових робіт з дисципліни
«Макроекономіка»

1. Антиінфляційна політика: зміст, стратегія і тактика.
2. Безробіття в Україні як соціальна проблема.
3. Безробіття населення як невід'ємна складова ринкової економіки.
4. Безробіття як макроекономічна проблема.
5. Бюджетна політика стимулювання економічного зростання та механізми її реалізації.
6. Бюджетний дефіцит і державний борг в Україні: причини, наслідки та шляхи подолання.
7. Валютна політика як основа стабілізації розвитку національної економіки.
8. Валютний курс і його фактори в умовах фінансової нестабільності.
9. Валютний ринок України: аналіз поточних тенденцій і особливостей розвитку.
10. Валютно-курсова політика України у контексті глобальної фінансової рецесії.
11. Вплив бюджетно-податкової політики на соціально-економічний розвиток держави.
12. Вплив грошово-кредитної політики Національного банку України на банківську систему України.
13. Вплив оподаткування на інвестиції та економічне зростання в Україні
14. Грошово-кредитна політика та її вплив на сукупний попит.
15. Грошово-кредитні інструменти забезпечення сталого розвитку економіки України
16. Державне регулювання цін, тарифів і доходів у національній економіці.
17. Державно-приватне партнерство як фактор економічного зростання.
18. Доходи і витрати державного бюджету, їх структура і роль в економічному зростанні.
19. Економічна безпека та процеси детінізації економіки України.
20. Економічне зростання та макроекономічна політика держави.

21. Економічне зростання України на тлі глобальної фінансової рецесії.

22. Економічне зростання: проблеми і шляхи інноваційного перетворення економіки України.

23. Експортна спеціалізація та імпортна залежність України з позицій збереження економічного суверенітету.

24. Інвестиційна політика держави на сучасному етапі розвитку ринкової економіки.

25. Інвестиційна політика технологічного розвитку промисловості України.

26. Інвестиційна політика України та економічне зростання.

27. Інноваційні процеси в економіці України: проблеми та перспективи розвитку.

28. Іноземні інвестиції у контексті економічного зростання.

29. Інструменти активізації інвестиційних процесів в Україні

30. Інтеграція економіки України у світове господарство: проблеми та перспективи.

31. Інфляційне таргетування: міжнародний досвід та українські перспективи.

32. Інфляційні процеси в національній економіці та їх вплив на добробут населення.

33. Інфляційні процеси в Україні та проблема їх макроекономічного врегулювання.

34. Інфляція в Україні та шляхи її подолання.

35. Капітальні інвестиції як основа інноваційного розвитку економіки України.

36. Макроекономічна стабілізаційна політика.

37. Макроекономічні проблеми інфляції в умовах економічної трансформації.

38. Механізм реалізації інноваційної політики держави.

39. Міжнародна торгівля та монетарна політика держави: особливості взаємозв'язку.

40. Модернізація грошово-кредитної політики та її роль у стабілізації фінансової системи України у посткризовий період.

41. Національний банк і його макроекономічне призначення у ринковій економіці.

42. Основні напрямки оптимізації зовнішньоекономічної структури української економіки в умовах глобалізації.

43. Основні напрямки формування в Україні моделі економічного зростання інноваційного типу.

44. Особливості антикризового регулювання економіки в різних країнах світу.

45. Особливості безробіття в Україні та напрямки його подолання.

46. Особливості державного регулювання економіки України.

47. Особливості циклічного розвитку економіки України.

48. Оцінка ефективності грошово-кредитної політики в умовах посткризової економіки України.

49. Підвищення конкурентоспроможності держави як мета державного регулювання національної економіки.

50. Попит та пропозиція на ринку праці в Україні та в світі.

51. Порівняльний аналіз практики оподаткування в Україні та за кордоном.

52. Пріоритети державної соціально-економічної політики в сучасних умовах.

53. Проблема зайнятості молоді на ринку праці України.

54. Проблеми і особливості здійснення грошово-кредитної політики в Україні.

55. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи в Україні.

56. Проблеми і перспективи розвитку зовнішньоторговельної політики держави.

57. Проблеми і перспективи розвитку податкової системи України.

58. Проблеми і тенденції економічного зростання в Україні.

59. Ринок праці в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку.

60. Ринок праці України в умовах євроінтеграції.

61. Рівень життя населення України та макроекономічні чинники його формування.

62. Роль інвестиційних процесів у соціально-економічному розвитку країни.

63. Структурна політика в економіці України.

64. Структурні зрушення в українській економіці.

65. Сучасний стан та перспективи розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України.

66. Сучасний стан та проблеми бюджетного процесу в Україні

67. Теорія і практика фінансування дефіциту державного бюджету України на сучасному етапі

68. ТНК та їх вплив на економіку України в умовах глобалізації.

69. Фіскальна політика і її роль у державному регулюванні економіки.

70. Формування макроекономічної політики: проблеми вибору і оптимізації.

Додаток Б**Зразок оформлення титульного листа**

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економічної теорії та підприємництва

КУРСОВИЙ ПРОЕКТ
(РОБОТА)

з _____
(назва дисципліни)

на тему: _____

Студента (ки) _____ курсу _____ групи _____
напряму підготовки _____
спеціальності _____

(прізвище та ініціали)

Керівник _____
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала _____

Члени комісії

(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

м. Запоріжжя
201__ рік.

Додаток В**Бланк завдання на курсовий проект (роботу)****ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра _____

Дисципліна _____

Спеціальність _____

Курс _____ Група _____ Семестр _____

ЗАВДАННЯ
на курсовий проект (роботу) студентів_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту (роботи): _____

2. Термін здачі студентом закінченого проекту (роботи):

3. Вихідні дані до проекту (роботи): _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що їх належить розробити): _____

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням
обов'язкових креслень):

6. Дата видачі завдання: _____

Додаток Г

Календарний план

№ п/п	Назва етапів курсового проекту (роботи)	Термін виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
	Видача завдання на курсову роботу		
	Написання I розділу та представлення його в друкованому вигляді		
	Написання II розділу та представлення його в друкованому вигляді		
	Написання III розділу та представлення його в друкованому вигляді.		
	Написання - IV розділу та представлення його в друкованому вигляді.		
	Подання роботи на кафедру в остаточному чистовому оформленні роботи		
	Захист курсової роботи		
Студент _____		_____	
	(підпис)	(прізвище, ім'я, по батькові)	
Керівник _____		_____	
	(підпис)	(прізвище, ім'я, по батькові)	
» _____	_____ 20____ р.		

Додаток Д
Зразок оформлення реферату
РЕФЕРАТ

Курсова робота «Інфляція та добробут населення»: с. 43, рис. 3, табл. 4, 25 джерел.

Об'єкт дослідження – інфляційні процеси та рівень добробуту населення в Україні у період 2008-2010 рр.

Предмет дослідження – наслідки впливу інфляційних процесів на добробут населення.

Мета роботи – розробити шляхи подолання негативного впливу інфляційних процесів на добробут населення в Україні.

Методи дослідження – аналіз, індукція, синтез, узагальнення.

Результати та їх новизна. У ході дослідження було проведено аналіз інфляційних процесів в Україні у період 2008-2010 рр., в результаті якого визначено темпи інфляції, встановлено причини та наслідки інфляційних процесів. Проведено аналіз зміни рівня добробуту населення за вказаний період, у тому числі за допомогою комплексних (узагальнених) показників та встановлено ступінь впливу інфляції на рівень життя населення. Також було узагальнено світовий досвід впровадження заходів зменшення впливу інфляційних процесів на добробут населення та запропоновано комплекс заходів мінімізації негативного впливу інфляції на добробут населення.

Значимість роботи та висновки. Запропонований комплекс заходів дозволить не тільки пом'якшити вплив інфляції на рівень життя населення, а й сприятиме стабілізації основних соціально-економічних показників розвитку країни.

Ключові слова: ДОБРОБУТ НАСЕЛЕННЯ, ІНФЛЯЦІЯ, ІНДЕКС СПОЖИВЧИХ ЦІН, ІНДЕКС ЛЮДСЬКОГО РОЗВИТКУ, РЕАЛЬНИЙ ДОХІД

Додаток Ж

Зразок оформлення змісту курсової роботи

ЗМІСТ

Завдання на курсову роботу.....	2
Реферат.....	3
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ.....	4
Вступ.....	5
Розділ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФЛЯЦІЇ ТА ЇЇ ВПЛИВУ НА ДОБРОБУТ НАСЕЛЕННЯ.....	7
1.1 Сутність економічної категорії «інфляція» та її наслідки.....	7
1.2 Основні показники рівня добробуту населення	10
1.3 Взаємозв'язок інфляційних процесів та добробуту населення.....	13
Розділ 2 АНАЛІЗ ІНФЛЯЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ У ПЕРІОД 2013-2018РР. ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПОКАЗНИКИ РІВНЯ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ.....	16
2.1. Основні прояви та динаміка інфляційних процесів в Україні у період 2013-2015 р.р.....	16
2.2. Вплив інфляції на добробут населення в Україні у період 2013- 2015 рр.....	22
Розділ 3 ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПОМ'ЯКШЕННЯ ВПЛИВУ ІНФЛЯЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ У ПЕРІОД 2008-2010 РР. НА ДОБРОБУТ НАСЕЛЕННЯ.....	29
3.1. Світовий досвід впровадження заходів зменшення впливу інфляційних процесів на добробут населення	29
3.2. Шляхи пом'якшення впливу інфляційних процесів на добробут населення.....	34
ВИСНОВКИ.....	39
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	42
Додаток А Динаміка інфляції в Україні у 2017-2018 рр.....	45

Додаток 3

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел *Книги*

Один автор

1. Василій Великий. Гомілії / Василій Великий; [пер. з давньогрец. Л. Звонська]. — Львів: Свічадо, 2006. — 307 с. — (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики IV—V ст.; № 14).

2. Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Коренівський Д. Г. — К.: Ін-т математики, 2006. — 111 с. — (Математика та її застосування) (Праці / Ін-т математики НАН України ; т. 59).

3. Матюх Н. Д. Що дорожче срібла-золота / Наталія Дмитрівна Матюх. - К.: Асамблея діл. кіл: Ін-т соц. імідж мейкінгу, 2006. — 311 с. — (Ювеліри України; т. 1).

4. Шкляр В. Елементал : [роман] / Василь Шкляр. — Львів : Кальварія, 2005. — 196, [1] с. — (Першотвір).

Два автори

5. Матяш І.Б. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині; історія, спогади, арх. док / І.Матяш, Ю.Мушка. — К.: Києво-Могилян. акад., 2005. — 397, [1] с. — (Бібліотека наукового щорічника "Україна дипломатична"; вип. 1).

6. Ромовська З.В. Сімейне законодавство України / З.В. Ромовська, Ю.В. Черняк. — К.: Прецедент, 2006. — 93 с. — (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката) (Матеріали до складання кваліфікаційних іспитів для отримання Свідчення про право на заняття адвокатською діяльністю; вип. 11).

7. Суберляк О.В. Технологія переробки полімерних та композиційних матеріалів: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Суберляк, П.І. Баштанник. — Львів : Растр-7, 2007. — 375 с.

Три автори

8. Акофф Р.Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Акофф Р. Л., Магидсон Д., Зддисон Г. Д. ; пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. — Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2007. — XII, 265 с.

Чотири автори

9. Методика нормування ресурсів для виробництва

продукції рослинництва / [Вітвіцький В.В., Кисляченко М.Ф., Лобастов І.В., Нечипорук А.А.]. — К.; НДІ "Укراгропромпродуктивність", 2006. — 106 с. — (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи).

10. Механізація переробної галузі агропромислового комплексу: [підруч. Для учнів проф -техн. навч. закл.] / О.В. Гвоздєв, Ф.Ю. Ялпачик, Ю.П. Рогач, М. М. Сердюк. — К.: Вища освіта, 2006. — 478, [1] с. - (ПТО: Професійно-технічна освіта).

П'ять і більше авторів

11. Психологія менеджмента / [Власов П.К., Липницький А.В., Луцихина И.М, и др.]; лод ред. Г.С. Никифорова. — [3-є изд.]. — Х.: Гуманитар. центр, 2007. — 510 с.

12. Формування здорового способу життя молоді: навч.-метод. посіб. Для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / [Т. В. Бондар: О. Г, Карпенко, Д.М. Дикова-Фаворська та ін.]. — К.: Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. — 115 с. —(Серія "Формування здорового способу життя молоді": у 14 кн., кн. 13).

Без автора

13. Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В Клос]. — К.: Грані-Т, 2007. — 119 с. — (Гранісвіту).

14. Воскресіння мертвих: українська барокова драма: антологія / [упорядкує., от., пер. і прим. В.О. Шевчук]. — К.: Грамота, 2007. — 638, [1] с.

15. Тіло чи особистість? Жіноча тілесність у вибраній малій українській прозі та графіці кінця ХІХ — початку ХХ століття: [антологія / упоряд.: Л. Таран, О. Лагутенко]. — К.: Грані-Т: 2007. — 190, [1] с.

16. Проблеми типологічної та квантитативної лексикології: [зб.наук.праць / наук, ред. Калішченко В. та ін.]. — Чернівці: Рута, 2007. — 310 с

Багатотомний документ

17. Історія Національної академії наук України, 1941—1945 / [упоряд. Л.М. Яременко та ін.]. — К.: Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. 2007. — (Джерела з історії науки в Україні). Ч. 2 : Додатки — 2007. — 573, [1] с.

18. Межгосударственные стандарты: каталог в 6 т. / [сост. Ковалева И В., Рубцова Е.Ю.; ред. Иванов В.Л]. — Львов: НТЦ "Леонорм-Стандарт", 2005— . — (Серия "Нормативная база

предприятия"). Т. 1. — 2005. — 277 с.

19. Дарова А. Т. Неисповедимы пути Господни...: (Дочь врага народа): трилогия / А. Дарова. — Одесса: Астропринт, 2006.— (Сочинения: в 8 кн./А. Дарова; кн 4).

20. Кучерявенко Н.П. Курс налогового права: Особенная часть: в 6 т. / Н.П. Кучерявенко.— Х.: Право, 2002.— Т. 4: Косвенные налоги. — 2007. — 534 с.

21. Реабілітовані історією. Житомирська область: [у 7 т.] — Житомир: Полісся, 2006.— (Науково-документальна серія книг "Реабілітовані історією": у 27 т. / голов. редкол.: Тронько П.Т. (голова) [та ін.]). Кн. 1 / [обл. редкол.: Синявська І.М. (голова) та ін.]. — 2006. — 721, [2] с.

22. Бондаренко В.Г. Теорія ймовірностей і математична статистика. Ч.1 / В.Г. Бондаренко, І.Ю. Канівська, С.М. Парамонова. — К.: НТУУ "КПІ", 2006. — 125 с.

Матеріали конференцій, з'їздів

23. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу: матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"], (Харків, 11—13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. — Х.: Харк. держ. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва, 2000. — 167 с.

24. Кібернетика в сучасних економічних процесах: зб. текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конф. / Держкомстат України, Ін-т статистики, обліку та аудиту. — К.: ІСОА, 2002. — 147 с.

25. Матеріали IX з'їзду Асоціації українських банків, 30 червня 2000 р. Інформ. бюл. — К.: Асоц. укр. банків, 2000. — 117 с. — (Спецвип.: 10 років АУБ).

26. Оцінка й обґрунтування продовження ресурсу елементів конструкцій: праці конф., 6—9 черв. 2000 р., Київ. Т. 2 / відп. Ред. В.Т. Трошенко. — К.: НАН України, Ін-т пробл. міцності, 2000. — С. 559—956, XIII, [2] с — (Ресурс 2000).

27. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій: зб. наук. праць / наук. ред. В.І. Моссаковський. — Дніпропетровськ: Навч. кн., 1999. — 215 с.

28. Ризикологія в економіці та підприємстві: зб. наук. праць за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., 27-28 берез. 2001 р. / М-во освіти і науки України, Держ. податк. адмін. України [та ін.]. —

К.: КНЕУ: Акад. ДПС України, 2001. — 452 с.

Препринти

29. Шиляев Б. А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов / Шиляев Б.А., Восводин В.Н.— Х. ННЦ ХФТИ, 2006. — 19с — (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. Центр "Харьк. физ.-техн. ин-т"; ХФТИ 2006-4).

30. Панасюк М.І. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами / Панасюк М.І., Скорбун А.Д., Сплюшной Б.М. — Чорнобиль; Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. — 7, [1] с. — (Препринт / НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС; 06-1).

Депоновані наукові праці

31. Социологическое исследование малых групп населения / В.И. Иванов [и др.]; М-во образования Рос. Федерации, Финансовая академия. — М., 2002. — 110 с. — Деп. в ВИНТИ 13.06.02, № 145432.

32. Разумовский В.А. Управление маркетинговыми исследованиями в регионе / В.А. Разумовский, Д.А. Андреев. — М., 2002. — 210 с. — Деп. в ИНИОН Рос. акад. наук 15.02.02, № 139876.

Словники

33. Географія: словник-довідник / [авт.-уклад. Ципін В.Л.). — Х.: Халімон, 2006. — 175, [1]с.

34. Тимошенко З.І. Болонський процес в дії: словник-довідник основ. термінів і понять з орг. навч, процесу у вищ. навч. закл. / З.І. Тимошенко, О.І. Тимошенко. — К.: Європ. ун-т, 2007. — 57 с.

35. Українсько-німецький тематичний словник [уклад. Н. Яцко та ін.]. — К.: Карпенко, 2007. — 219 с.

36. Європейський Союз; словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко] — 2-ге вид., оновл. — К.: К.І.С., 2006. — 138 с.

Атласи

37. Україна: екол.-геогр. атлас: присвяч. всесвіт. дню науки в ім'я миру та розвитку згідно з рішенням 31 сесії ген. конф. ЮНЕСКО / [наук. редкол.: С. С. Куруленко та ін.]; Рада по вивч. продукт. сил України НАН України [та ін.]. — / [наук. редкол.: С.С. Куруленко та ін.]. — К.: Варта, 2006. — 217, [1] с.

38. Анатомія пам'яті: атлас схем і рисунків провідних шляхів і структур нервової системи, що беруть участь у процесах пам'яті: посіб. для студ. та лікарів / О.Л. Дроздов, Л.А. Дзяк, В.О. Козлов, В.Д. Маковецький. — 2-ге вид., розшир. та доповн. — Дніпропетровськ : Пороги, 2005. — 218 с.

39. Куерда Х. Атлас ботаніки / Хосе Куерда; [пер. з ісп. В.Й. Шовкун]. — Х.: Ранок, 2005. — 96 с.

Законодавчі та нормативні документи

40. Кримінально-процесуальний кодекс України: за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. — Офіц. вид. — К.: Парлам. вид-во, 2006. — 207 с. — (Бібліотека офіційних видань).

41. Медична статистика статистика: зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. В.М. Заболотько. — К.: МНІАЦ мед. статистики: Медінформ. 2006. — 459 с. — (Нормативні директивні правові документи).

42. Експлуатація, порядок і терміни перевірки запобіжних пристроїв посудин, апаратів і трубопроводів теплових електростанцій: СОУ-Н ЕЕ 39.501:2007. — Офіц. вид. — К.: ГРІФРЕ: М-во палива та енергетики України, 2007. — VI, 74 с. — (Нормативний документ Мінпаливенерго України. Інструкція).

Стандарти

43. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT): ДСТУ ISO 7000:2004. — [Чинний від 2006-01-01]. — К.: Держспоживстандарт України, 2006. - IV, 231 с. — (Національний стандарт України).

44. Якість води. Словник термінів: ДСТУ ISO 6107-1:2004 — ДСТУ ISO 6107-9:2004. — [Чинний від 2005-04-01]. — К.: Держспоживстандарт України, 2006. — 181 с. — (Національні стандарти України).

45. Вимоги щодо безпечності контрольно-вимірювального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT): ДСТУ EN 61010-2-020:2005. — [Чинний від 2007-01-01]. — К.: Держспоживстандарт України, 2007. — IV, 18 с. — (Національний стандарт України).

Каталоги

46. Межгосударственные стандарты: каталог: в 6 т. / [сост. Ковалева И.В., Павлюкова В.А.; ред. Иванов В.Л.]. — Львов: НТЦ

"Леонорм-стандарт", 2006 —.— (Серия "Нормативная база предприятия"). — Т. 5. — 2007. — 264 с. — Т. 6. — 2007. — 277 с.

47. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області: каталог-довідник / [авт.-упоряд. М. Зобків та ін.]. — Львів: Новий час, 2003. — 160 с.

48. Університетська книга: осінь, 2003: [каталог]. — [Суми: Унів. кн., 2003]. — 11 с.

49. Горнищкая И.П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Горнищкая И.П., Ткачук Л.П. — Донецк: Лебедь, 2005. — 228 с.

Бібліографічні показники

50. Куц О.С. Бібліографічний показник та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році / О. Куц, О. Вацеба. — Львів: Укр. технології, 2007. — 74 с.

51. Систематизований показник матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997—2005 роки / [уклад. Кириш Б.О., Потлань О.С.]. — Львів: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2006. — 11 с. — (Серія: Бібліографічні довідники; вип. 2).

Дисертації

52. Петров П.П. Активність молодих зірок сонячної маси: дис. доктора фіз.-мат. наук: 01.03.02 / Петров Петро Петрович. — К., 2005. — 276 с.

Автореферати дисертацій

53. Новосад І.Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук: спец. 05.02.08 „Технологія машинобудування” / І.Я. Новосад. — Тернопіль, 2007 — 20, [1]с.

54. Нгуен Ші Данг. Моделювання і прогнозування макроекономічних показників в системі підтримки прийняття рішень управління державними фінансами: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук: спец. 05.13.06 “Автоматиз. системи упр. та прогрес, інформ. технології” / Нгуен Ші Данг. — К., 2007. — 20 с.

Авторські свідоцтва

55. А. с. 1007970 СССР, МКИЗ В 25 J 15/00. Устройство для захвата неориентированных деталей типа валов / В.С. Ваулин, В.Г. Кемайкин (СССР). — №3360585/25-08; заявл. 23.11.81; опубл.

30.03.83, Бюл. № 12.

Патенти

56. Пат. 2187888 Российская Федерация, МПК Н 04 В 1/38, Н 04 J 13/00. Приемопередающее устройство / Чугаева В.И.; заявитель и патентообладатель Воронеж. науч.-исслед. ин-т связи. — № 2000131736/09; заявл. 18.12.00; опубл. 20.08.02, Бюл. №23 (II ч.).

Частина книги, періодичного, продовжуваного видання

57. Козіна Ж.Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж.Л. Козіна // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 6. — С. 15—18, 35—38

58. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Горовий // Бібліотечний вісник. — 2006. — №6. — С. 14—17.

59. Валькман Ю.Р. Моделирование НЕ-факторов — основа интеллектуализации компьютерных технологий / Ю.Р. Валькман, В.С. Быков, А.Ю. Рыхальский // Системні дослідження та інформаційні технології. — 2007. — № 1. — С. 39—61.

60. Ма Шуїн. Проблеми психологічної підготовки в системі фізкультурної освіти / Ма Шуїн // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 5. — С. 12—14.

61. Регіональні особливості смертності населення України /Л.А. Чепелевська, Р.О. Моїсєєнко, Г.І. Баторшина [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. — 2007. — № 1. — С. 25-29.

62. Валова І. Нові принципи угоди Базель II / І.Валова; пер. з англ. Н.М. Середи // Банки та банківські системи. — 2007. — Т. 2, № 2. — С 13—20.

63. Зеров М. Поетична діяльність Куліша // Українське письменство XIX ст. Від Куліша до Винниченка: (нарис з новітнього укр письменства): статті / Микола Зеров. — Дрогобич, 2007. — С. 245—291.

64. Третьяк В.В. Возможности использования баз знаний для проектирования технологии взрывной штамповки / В.В. Третьяк, С.А. Стадник, Н.В. Калайтан // Современное состояние использования импульсных источников энергии в промышленности: междунар. науч.-техн. конф., 3-5 окт. 2007 г.: тезисы докл. — Х., 2007. — С. 33.

65. Чорний Д. Міське самоврядування: тягарі проблем,

принади цивілізації / Д.М. Чорний // По лівий бік Дніпра: проблеми модернізації міст України: (кінець ХІХ—початок ХХ ст./Д.М. Чорний. — Х., 2007. — Розд. 3. — С. 137—202.

Електронні ресурси

66. Богомольний Б.Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. мед. вузів ІІІ — ІV рівнів акредитації / Б.Р. Богомольний, В.В. Кононенко, П.М. Чуєв. — 80 Мп / 700 МВ. — Одеса: Одес. мед. ун-т, 2003. — (Бібліотека студента- медика) — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. — Систем. вимоги: Pentium; 32 MB RAM; Windows 95, 98, 2000, XP; MS Word 97- 2000. — Назва з контейнера.

67. Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс]: за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України; ред. О.Г. Осауленко. — К.: CD-вид-во "Інфодиск", 2004. — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM): кольор.; 12 см.

— (Всеукр. Перепис населення, 2001). — Систем. вимоги: Pentium- 266; 32 MB RAM; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. — Назва з титул. екрану. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті: (підсумки 10-ї Міжнар. конф. „Крим-2003") [Електронний ресурс] / Л.Й. Костенко, А.О. Чекмарьов, А.Г. Бровкін, І.А. Павлуша // Бібліотечний вісник — 2003. — № 4. — С. 43. — Режим доступу до журн.: <http://www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm>.

Примітки:

1. Бібліографічний опис оформлюється згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 “Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання”.

2. Приклади оформлення бібліографічного опису // Бюлетень ВАК України. — 2009. — №5. — с. 26-30.

3. Опис складається з елементів, які поділяються на обов'язкові та факультативні. Обов'язкові елементи містять бібліографічні відомості, які забезпечують ідентифікацію документа. Їх наводять у будь-якому описі. Проміжки між знаками та елементами опису є обов'язковими і використовуються для розрізнення знаків граматичної і приписаної пунктуації.